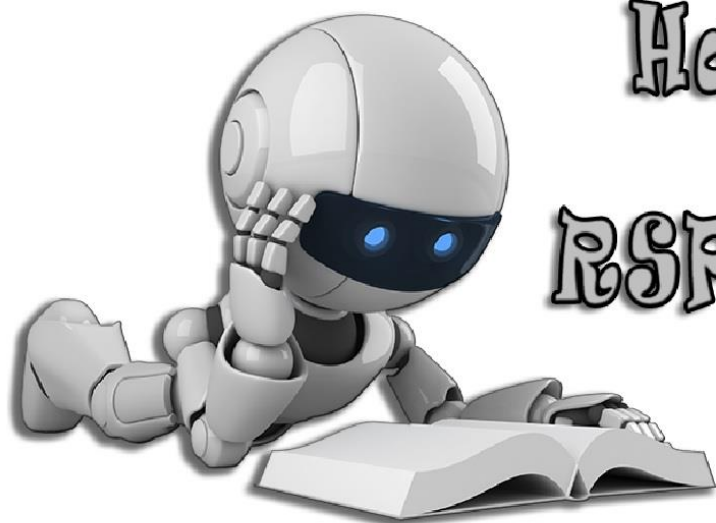

Sylabus

Handbook 4 RSP readers

Střední škola designu a umění,
knižní kultury a ekonomiky
Náhorní, Praha

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

OBSAH

1. Úvod
 - 1.1. Dopis studentovi
 - 1.2. Dopis učitelí
2. Účel kurzu
3. Popis kurzu
4. Cíle
5. Hodnocení
6. Operační plán
7. Metody
8. Výstupy

1. ÚVOD

1.1 DOPIS STUDENTOVI

Milý studente,

čtení je super! Otevírá brány nových světů, vezmě Tě na úžasná místa, přinese Ti šanci setkat se se zajímavými, legračními i podivnými lidmi a zažít neskutečná dobrodružství. Nevěříš? Vyzkoušej to s námi a uvidíš!

My jen nesedíme s knihou na klíně. Chceme hru, boj, drama, baví nás umění, akce! Přidej se k ostatním a užij si zábavu – vymýšlení nápadů, řešení rébusů, hustý věci. Tak se toho můžeš dost naučit, dostat se do nepoznaných situací a rozvíjet tak svoji osobnost a názory na dění kolem. O vše se pak můžeš podělit se svými kamarády a učiteli během hromadných diskuzí.

Máš šanci naučit se více nejen o ostatních, ale především sám o sobě!

1.2 DOPIS UČITELI

Vážený učitelí,

občas je těžké najít novou motivaci, když naše dosavadní práce není studenty dostatečně reflektována a zřídka zahlédneme nějaké pozitivní výsledky. S některými z nich k nim dost možná nikdy nedojdeme, což ovšem neznamená, že naše úsilí je pouze ztrátou času.

Většina učitelů si nedokáže představit svoje povolání bez testů, zkoušení a známkování. Jak by to ve škole asi jinak fungovalo? Jen si to představte. Učitelé zahájí hodinu, žáci zaujatě hltají každé jejich slovo a těší se na nové úkoly. Za okamžik všechno vypukne: žáci se rozdělí do skupin, začnou probírat své nápady, tvořit, klást otázky... Proč by to ale dělali? Odpověď je prostá: baví je to.

Domníváte se, že je tento koncept příliš naivní? Samozřejmě že je. Alespoň v tuhle chvíli a ve většině škol. Nicméně, nebylo hezké pracovat v takových podmínkách? Otázkou zůstává, jak se k nim přiblížit. Vyhrožováním studentům testy a špatnými známkami? Asi ne. Zeptat se jich, co je baví a zkusit to zahrnout do vyučování? To už zní lépe. Učitelé nemusí za každou cenu dštít síru, aby si

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

vydobil nějaký respekt; musí být jen trochu chytří a najít cestu, jak motivovat své studenty a získat si je pro své myšlenky. Jediná cesta je udělat aktivity a cíle atraktivnější. Přemýšlejte o tom tak trochu jako o hře: občas vyhraje, občas ne, v každém případě však nemáte co ztratit.

2. ÚČEL KURZU

Hlavním účelem je zlepšení čtenářské gramotnosti a kritického myšlení mladých lidí jejich motivování k četbě jako takové. Několik posledních desetiletí absolutně změnilo náš svět, jenž se s rozmachem internetu a digitálních médií stal mnohem komplikovanějším s ohledem na množství informačních zdrojů snažících se nás přesvědčit, abychom je sledovali, lajkovali a důvěřovali jim. Cílem mnohých z nich však není nic jiného, než obyčejná manipulace za účelem obohacení či získání politických preferencí.

Je naprosto nezbytné dokázat nalézt důvěryhodné zdroje informací a ty pak třídít, analyzovat, porovnávat, ověřovat a také o nich diskutovat. Celý tento proces musíme zvládat rychle a přesně, což bohužel velká část populace nedokáže a vystavuje tak sebe i ostatní velkému riziku, ať už manipulaci, podvodu či zneužívání.

Tento kurz se zaměřuje na lidi mezi 15 a 19 lety, především pak slabé čtenáře, a jeho cílem je ukázat jim, jak pracovat s textem a informacemi a pozitivně je motivovat stát se aktivními občany se zájmem o dění kolem sebe.

Kurz taktéž míří na učitele a jejich přístup k výuce čtení. Měli bychom si uvědomit, že svět se posunul my nemůžeme zůstat zaseknutí u starých postupů, metod a technik, které dost dobře fungovaly před pár lety, ovšem dnes jsou poněkud mimo. Naším cílem je tedy přinést učitelům určitou inspiraci a snad je tak motivovat a pomoci jim k vytváření a realizování inovativních nápadů, jež budou bavit je i jejich studenty.

3. POPIS KURZU

Kurz obsahuje 40 metodologických příprav, přičemž každá z nich je založena na jiném výchozím textu. Každý autor se snažil přistupovat ke své práci z trochu netradičního úhlu pohledu s využitím široké škály metod a technik (např. drama, výtvarné umění, hudba, rébusy), aby měl každý student šanci najít si to svoje. Některé aktivity rovněž využívají moderní technologie, např. chytré telefony pro focení a natáčení videí. Podobné pomůcky mladým lidem každou aktivitu ztraktivní a autoři jejich využívání vřele doporučují.

Většina metodologií se rovněž dotýká mnohých sociálních, politických nebo kulturních aspektů života a nutí studenty přemýšlet o problémech každodenního života v evropském a světovém kontextu.

4. CÍLE

- rozvíjet čtenářskou gramotnost a kritické myšlení dospívajících studentů
- motivovat slabé čtenáře ke čtení ve volném čase

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- motivovat učitele ke hledání a tvorbě nových a inovativních přístupů
- analyzovat potřeby a problémy slabých čtenářů
- nalézt motivační texty
- nalézt originální, zábavné a efektivní metody a techniky
- ukázat studentům, jak přistupovat k textům
- rozvíjet základní čtenářské schopnosti a dovednosti: porozumění, pochopení, zhodnocení, sdílení a aplikování čteného, metakognice

5. HODNOCENÍ

Neměli bychom zapomínat, že v tomto případě je proces samotný, tedy aktivní účast při plnění úkolů mnohem důležitější než konečný výsledek. Pracujeme se slabými čtenáři, kteří nemají rádi čtení, psaní apod. Pokud se nám podaří je motivovat k napsání krátkého dialogu, musíme být v první řadě rádi, že vůbec něco vytvořili, a za to je ocenit. Hodnocení kvality je v tuto chvíli druhořadé (zejména to negativní), nemohli jsme přeci ani očekávat, že by dialog splnil nejvyšší parametry.

Pokaždé bychom měli hledat pozitiva, ne jen vypichovat, co se nepovedlo. Jedním z důvodů, proč tito studenti nemají rádi čtení je, že vědí, že jsou v něm špatní. Když jim to budeme neustále potvrzovat, jejich přístup rozhodně nezměníme. Musíme jim naopak ukázat, že i oni mohou být úspěšní, a tím je povzbudit do další práce.

Samozřejmě nemůžeme nedostatky zcela opomíjet, jen bychom na ně neměli ukazovat přímo a bez obalu. Můžeme na to jít oklikou, pochválit je za jejich práci a doporučit pár změn, jež by dokázaly posunout úroveň trochu výše (např. použití různorodých adjektiv apod.).

Pro některé učitele může být problémem známkování. Tyto aktivity byly koncipovány jako vysoce motivační, což znamená, že by je studenti měli v první řadě plnit, protože je to baví. Samozřejmě že někomu bude trvat déle, než se aktivně zapojí do společných diskusí, dokáže formulovat a vyjádřit svůj názor apod. Pokud jim ovšem z netrpělivosti začneme ihned dávat špatné známky, pomůžeme jim tak akorát vytvořit si k těmto aktivitám ještě větší blok, než nyní mají, a celý projekt přinese více škody než užitku. Nejlepší by tedy bylo, pokud je to jen trochu možné, zapomenout na chvíli, že sedíme ve škole. Příležitostí testovat a známkovat něčí schopnosti a znalosti bude jistě dostatek jindy.

6. OPERAČNÍ PLÁN

6.1. Odjezdy

Experimentální povídka o pěti uprchlících z pěti různých válečných konfliktů 20. a 21. století. Každá z postav je popsána pouze výčtem věcí sbalených před odjezdem ze své země. Povídka plná záhad a skrytých příběhů, které čekají na odhalení svým čtenářem a jeho představivostí.

Výukové cíle:

- žák přemýšlí v historickém kontextu o životě a osobních zkušenostech různých lidí, je schopen porovnat historické události s těmi současnými

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- žák se dozví o důležitých historických událostech 20. a 21. století z pohledu obyčejných lidí
- žák rozvíjí své sociální citění
- žák zformuluje a obhájí svůj názor
- žák rozvíjí svoji představitost tvorbou životních příběhů hrdinů a psaním jejich deníků

Metody a techniky:

- skupinová práce
- diskuze
- živé obrazy
- psaní deníku

Doba trvání: 135 minut

Věk: 15 – 19

6.2. Hubený a Tlustý

Jednoduchá povídka pojednávající o setkání dvou starých přátel po delší době a změnách jejich chování. Kariéra versus přátelství. Je možné rozpoznat skutečného přítele, na něhož se můžeme spolehnout? Jak dosáhnout úspěchu a co to vlastně znamená? A co vůbec očekáváme od vlastní budoucnosti?

Výukové cíle:

- žák identifikuje postavu, její chování, viditelné i skryté záměry
- žák porozumí postavě popíše ji
- žák vidí spojitost mezi fikcí a skutečným životem a osobní zkušeností
- žák přemýšlí o své budoucnosti a dokáže ji předvídat
- žák chápe koncept sociálního žebříčku
- žák zformuluje a obhájí svůj názor

Metody a techniky:

- skupinová práce
- diskuze
- živé obrazy
- drama

Doba trvání: 135 minut

Věk: 15 – 19

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

6.3. Federigův jestřáb

Příběh skutečné lásky a jednoho nešťastného muže. Říká se, že za peníze se dá koupit cokoli kromě lásky a zdraví. Tahle povídka je toho důkazem. Co všechno je možné obětovat pro lásku? Peníze, majetek, důstojnost... Jedna otázka zůstává: stojí to za to?

Výukové cíle:

- žák dokáže říct, co je v život důležité
- žák oceňuje ostatní lidi i to, co pro něj dělají
- žák přemýšlí, jak být ostatním užitečný
- žák přemýšlí o životě jiných lidí a jejich osobních zkušenostech
- žák si uvědomuje hodnotu peněz

Metody a techniky:

- skupinová práce
- diskuze
- dokončování příběhu

Doba trvání: 135 minut

Věk: 15 – 19

6.4. O vlnách a lidech

Poetická povídka vykreslující obraz moře v jeho různorodých podobách. Strach a nerovný boj člověka s živlem.

Výukové cíle:

- žák zdokonalí svoji představivost
- žák prozkoumá zvukomalebnou stránku jazyka
- žák zjistí, jak zvuková stránka jazyka může vylepšit celkové vyznění textu
- žák se naučí, jak se vyjádřit na minimálním prostoru

Metody a techniky:

- hra v roli
- čtení nahlas
- psaní krátkého poetického popisu
- psaní povídky na 101 slov
- diskuze

Doba trvání: 90 minut

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers
(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Věk: 15 – 19

6.5. Vstoupíš jen jednou

Experimentální povídka vyžadující čtenářovu fantazii a čtení mezi řádky. Co najdeš doma, když se po několika dnech, kdy jsi byl pryč, vrátíš? Vyjadřuje to snad něco o tvé osobnosti či tvém životě? A máš z toho radost?

Výukové cíle:

- žák zlepší svoji představivost
- žák rozvine svoji slovní zásobu
- žák prozkoumá zvukomalebnou stránku jazyka
- žák si uvědomuje svoje dobré i špatné návyky
- žák si uvědomuje rozdíl mezi skutečným světem a fantazií

Metody a techniky:

- skupinová práce
- hra v roli
- předpovídání budoucnosti
- popis obrázků
- diskuze

Doba trvání: 90 minut

Věk: 15 – 19

6.6. Projekt Billy

Co se odehrává za zdi školních záchodků? Chcete se mrknout? Tak skočte na net, protože stream jede! Příběh neobvyklého experimentu na sociálních sítích. Že je to šikana? No a co?!

Výukové cíle:

- žák rozpozná skutečný svět a svět internetu a sociálních sítí
- žák rozezná skutečnost od fikce
- žák popíše postavu
- žák vytvoří dialog
- žák analyzuje důvody, které vedou lidi k úniku z reálného světa do světa virtuálního; je schopen o nich diskutovat

Metody a techniky:

- skupinová práce
- psaní monologů a dialogů

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- živé obrazy
- hra v roli
- diskuze

Doba trvání: 135 minut

Věk: 15 – 19

6.7. Staříčká matka

Klasický japonský příběh o staré matce a jejím milujícím synovi, jenž odmítne uposlechnout nesmyslně kruté nařízení a zachrání tak matčin život. Není vždycky dobré tupě se podřídít každému nařízení či pravidlu, občas je lepší poslechnout své srdce a použít selský rozum.

Výukové cíle:

- žák si uvědomuje důležitost mezigeneračních vztahů a jejich budování
- žák získá povědomí o typických rysech klasické japonské povídky
- žák rozvíjí svoji představivost a vyjadřuje svůj názor použitím metaforického jazyka v rámci různorodých uměleckých aktivit
- žák se dozví o svých občanských právech a možnostech projevení nesouhlasu se zákonem či pravidlem

Metody a techniky:

- skupinová práce
- živé obrazy, hra v roli, pantomima
- kreslení, tvorba dialogů a písní
- formulování petice
- diskuze

Doba trvání: 180 minut

Věk: 15 – 19

6.8. Statečný cínový voják

Pokud něčeho skutečně toužíte dosáhnout, musíte vstát a jít do boje, jenž v některých případech může naplnit zbytek vašeho života. Svět patří těm, kteří se nevzdávají, ovšem úspěch vám nikdo nezaručí. Příběh lásky, osudu a velkého dobrodružství.

Výukové cíle:

- žák spolupracuje s ostatními při řešení úkolů ve skupinách
- žák chápe, že úspěch vyžaduje tvrdou práci a není předem zaručen

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers
(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- žák chápe, co znamená být tělesně postižený a s tím související problémy

Metody a techniky:

- skupinová práce
- řešení různorodých úkolů (hádky, rébusy, origami, matematické úkoly)
- živé obrazy
- diskuze

Doba trvání: 90 minut

Věk: 15 – 19

6.9. Zrzek

Máte občas pocit, jako by vás nikdo neposlouchal? Máte občas pocit, jako by na vás nikomu nezáleželo? Máte občas pocit, že jste neviditelní? Možná jste Zrzek – hrdina této surrealistické povídky. Metodická příprava zkoumá důležitost sociálních vztahů i každé lidské bytosti.

Výukové cíle:

- žák je schopen popsat charakter člověka a odhalit možné důvody jeho chování
- žák chápe důležitost společenského uznání a každého jedince v rámci společnosti
- žák zdokonalí svoji představivost
- žák zkoumá pravděpodobné autorovy důvody pro napsání povídky a jeho vztah s hrdinou

Metody a techniky:

- skupinová práce
- výtvarná práce
- diskuze

Doba trvání: 90 minut

Věk: 15 – 19

6.10. Sobecký obr

Spousta lidí sní o získání půvabného pozemku obehnaného vysokou zdí s ostnatým drátem, kde by mohli nerušeně trávit svůj volný čas. Otázkou zůstává, za jak dlouho by se začali nudit a postrádat lidi kolem. Metodologická příprava o osamělosti a stavění zdí kolem nás.

Výukové cíle:

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- žák rozvíjí svoji představivost
- žák rozezná hlavní rysy tří žánrů – hororu, sci-fi a milostného příběhu
- žák zjistí více o problémech mezi skupinami obyvatel v různých částech světa přemýšlí o jejich příčinách
- žák se dozví o některých slavných zdech v historii lidstva (Železná opona, Berlínská zeď)

Metody a techniky:

- dictogloss
- přepisování části textu v různých žánrech
- skupinová práce
- skládání částí textu
- diskuze

Doba trvání: 90 minut

Věk: 15 – 19

7. METODY

- skupinová práce
- diskuze
- živé obrazy
- hra v roli
- popis obrázků, situací
- tvorba postavy
- popis postavy
- tvorba dialogu
- psaní deníku
- dokončování příběhu
- doplňování diagramu
- kreslení
- tvorba písně
- natáčení videa
- řešení rébusu
- veřejné čtení

8. VÝSTUPY

Po dokončení kurzu by měl žák být schopen:

- analyzovat text z různých úhlů pohledu

X. GIMNAZIJA „IVAN SUPEK“

Agencija za odgoj i obrazovanje
Liceo Scientifico Statale Seguenza
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika
Střední škola Náhorní
Aquilonis d.o.o.

Handbook for reluctant, struggling and poor readers

(project no. - 2016-1-HR01-KA201-022159)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

- porovnat text s texty dříve čtenými
- popsat hrdinu a jeho záměry
- aplikovat text na reálné situace
- pochopit účel textu a záměr autora
- formulovat a sdílet vlastní názor na text a obhájit jej relevantními argumenty
- vyjádřit a popsat emoce ze čtení textu
- podělit se s ostatními o zkušenost z četby
- přemýšlet o názorech ostatních lidí
- chápat lidi v odlišných životních situacích, jejich možné problémy a potřeby